

Bijeenkomst: jaarverslag 2021, Vooruitblik, WTP en financiële positie

Mei 2022

Bijeenkomst Mei 2022

Welkom namens het bestuur

Emile Toes

Pieter Kasse

Tinka den
Arend

Wim van
Manen

Lieke van
der Horst

Loes Frehen

Peter Wijn

Evelien
Sangers

John
Westerbrink

Ton van Gemert

Verantwoordingsorgaan (per 1-1-2022)

Patroesjka
Zuurhout

Natasja de
Weijer

Regina
Schoutsen

Arjan de
Zeeuw

Caroline
Bruls

Douwe
Swierstra

Anna
Szymkiewicz

Annemiek Vollenbroek

Dick Vis

Ronald Heijn

En de Raad van Toezicht

Programma

1. Introductie en overzicht ingezonden vragen 17.00 – 17.10 uur
2. Terugblik 2021 17.10 – 17.20 uur
3. Stand en vooruitblik 2022: Duurzaam beleggen,
financiële positie en indexatie 17.20 – 17.40 uur
4. Update Wet Toekomst Pensioenen 17.40 – 17.55 uur
 - Risicopreferentie onderzoek
 - Wetgeving
5. Afsluiting 17.55 – 18.00 uur

“

Duurzaamheid en
vitaliteit

Waarom past Edge West bij APG?

Best in Class duurzaamheidsambitie

We doen wat we zeggen, dus we kijken ook kritisch naar onze eigen kantoren.

- Al onze kantoren hebben een duurzaamheidscertificaat
- We werken actief aan lager energieverbruik en minder uitstoot van broeikasgassen
- Onze kantooromgeving draagt bij aan de vitaliteit van APG'ers

Van energielurper naar energiegever

A large geodesic dome structure, likely a stadium or arena, is shown with a vast array of solar panels installed on its roof. The panels are arranged in neat rows, extending across the entire visible roof area. The dome's surface is composed of numerous triangular panels, creating a complex, faceted appearance. The sky is clear and blue, suggesting a bright day. A person is visible on the roof near the base of the dome, providing a sense of scale. The text 'Energiegever #1' and '4600 m2 zonnepanelen' is overlaid on the image, indicating the project's name and the total area covered by the solar panels.

Energiegever #1
4600 m2 zonnepanelen

Energiegever #2
Groen atrium

Energiegever #3
acht kleine atriums voor extra
daglicht

Energiegever #4 Ondergrondse warmte- en koudeopslag

Energiegever #5
Ledverlichting bootst
daglicht na

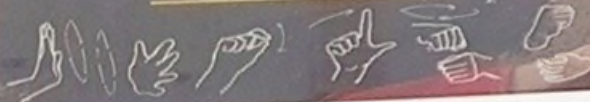
Energiegever #6
Water altijd dichtbij

Energiegever #7
Bureaufietsen en zit/stabureaus

Energiegever #8 Een nieuwe taal leren terwijl je koffie besteld

Sign Language Coffee Bar

Sign Language Coffee Bar

Wat is het?
De **Sign Language Coffee Bar** is een initiatief van social enterprise Ctalents om op een duurzame wijze de werkloosheid onder auditief uitgedaagden te verlagen. Lekkere, verantwoorde koffie gemaakt door dove barista's!

Hoe werkt het?
U bestelt uw koffie in gebaren! U toetst op het scherm aan welke koffie of thee u graag wilt. Dan volgt het filmpje met het gebaar voor uw specifieke koffie of thee. Bij de barista bestelt u uw koffie of thee vervolgens in gebaren!

Meer weten?

Leer hoe je in gebarentaal
jouw favoriete koffie bestelt

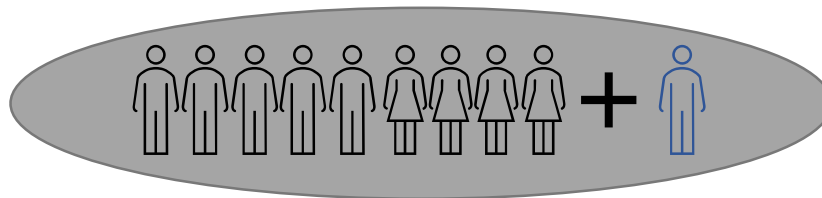
 ESPRESSO	 KOFFIE	 AMERICANO	 CAPPUCCINO	 KOFFIE LATTE
 LATTE MACCHIATO	 FLAT WHITE	 THEE	 MUNT THEE	 WARME CHOCOMEL

Ingezonden vragen

Onderwerp	Aantal	Waar behandeld
Indexatie	18	Bijeenkomst
Toekomst fonds	2	Bijeenkomst
Wet Toekomst Pensioenen	4	Bijeenkomst
Bijeenkomst	1	Gedaan
Beleggingsbeleid	1	Mail
Duurzaamheid	1	Mail
Onafhankelijkheid	1	Mail
Rente visie	1	Mail
Totaal	29	

Terugblik 2021

Uitbreiding bestuur met extra bestuurslid:
Focus op Data en IT beleid

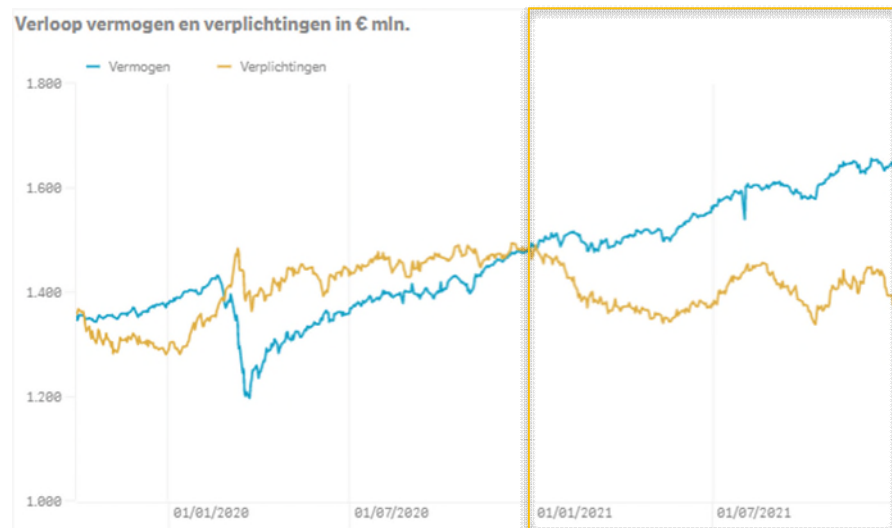

Contracten AM gesloten: lagere kosten
onderhandeld

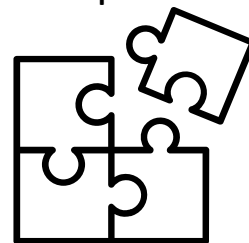
Gestage stijging van het vermogen
gedurende 2021

-> 1,65 miljard vermogen eind 2021

-> 1,38 miljard verplichtingen eind 2021

Versobering partnerpensioen actieve
deelnemers per 01-07-2021

Premie van 29,5 naar 27,0%
Geen indexatie 01-01-2022

Plan van aanpak overgang Wet toekomst
Pensioenen opgesteld. Koersen op overgang
per 01-01-2025. Werkgroepen gestart met
o.a Sociale Partners.

Dekkingsgraad: 119,8% / 9,3% rendement over heel 2021

Stand en vooruitblik 2022: ESG

Verantwoord beleggen

- In 2021 beleid aangepast: meer aandacht voor klimaat
(specifiek bij insluiting, engagement en bij investeringen in social development goals)
- Sindsdien is nieuw: desinvesteren Rusland
(niet of nauwelijks impact op rendement)
- Op de planning voor 2022: een nieuwe CO2-reductie target (tbv Klimaatakkoord) en besluitvorming over beleggen in producenten van fossiele brandstoffen

Stand en vooruitblik 2022: Financiële positie

Financiële positie PPF APG

- Dekkingsgraad is in de loop van 2022 nog iets verder gestegen
- Oorzaak: stijging rente; rendementen zijn vooralsnog negatief in 2022

Ultimo Maand	Dekkingsgraad	Beleidsdekkingsgraad
April 2022	130,5%	117,2%
Maart 2022	126,1%	115,7%
Februari 2022	119,9%	114,4%
Januari 2022	117,4%	113,2%
December 2021	119,8%	111,9%

Stand en vooruitblik 2022: Indexatie

Nieuwe regels vergen nieuwe afweging

- In 2022 heeft geen indexatie plaatsgevonden
- Het nieuwe pensioenstelsel maakt eerder indexeren mogelijk
- Vanwege de vertraging van dat stelsel, maakt het kabinet het vanaf 1 juli 2022 alsnog juridisch mogelijk eerder te indexeren in 2022. Soortgelijke regels gelden voor 2023.
- Hieraan zijn wel voorwaarden verbonden, waarover PPF af moet stemmen met sociale partners
- PPF APG zal juli 2022 besluiten of en welke indexatie er alsnog mogelijk is voor 2022. Deze wordt dan naar verwachting per september 2022 toegekend. Het gaat daarbij om de prijsinflatie over 2021 van 2,7 %.

Wat betekent de Wet toekomst pensioenen voor jou?

- Uiterlijk 1 januari 2027 gaat heel Nederland over naar een nieuw pensioenstelsel vastgelegd in de **Wet Toekomst Pensioenen**
- De opgebouwde en ingegane pensioenen zullen worden ingebracht in de nieuwe pensioenregeling ('**invaren**') tenzij dit tot onevenwichtigheden leidt
- PPF **beoogt in 2025** over te stappen op het nieuwe stelsel
- Sociale partners van PPF hebben gekozen voor de **solidaire premieregeling**
 - Meer solidariteit dan flexibiliteit

Wat betekent de Wet toekomst pensioenen voor jou?

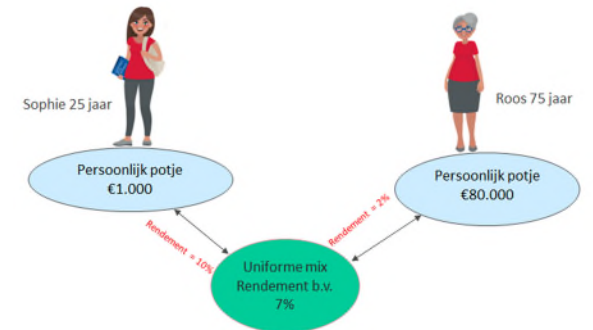
- Doel van het nieuwe stelsel is dat het:

Transparant wordt:

- hoeveel geld er is gereserveerd voor jouw pensioen (communicatie over persoonlijke pensioenvermogens en de verwachte uitkering die hieruit volgt)
- dat pensioen afhankelijk is van premie en rendement
- **dat jongeren meer rendement kunnen halen dan ouderen die gemiddeld minder risico zullen lopen**

Perspectief op indexatie verbetert:

- pensioenen kunnen **eerder omhoog** (omdat er minder hoge buffers hoeven te worden opgebouwd)
- maar kunnen **in principe ook eerder omlaag** (er zijn echter diverse knoppen om dit effect te mitigeren)

Beleggingsbeleid

- Beschermingsrendement
- Overrendement
- Strategische mix

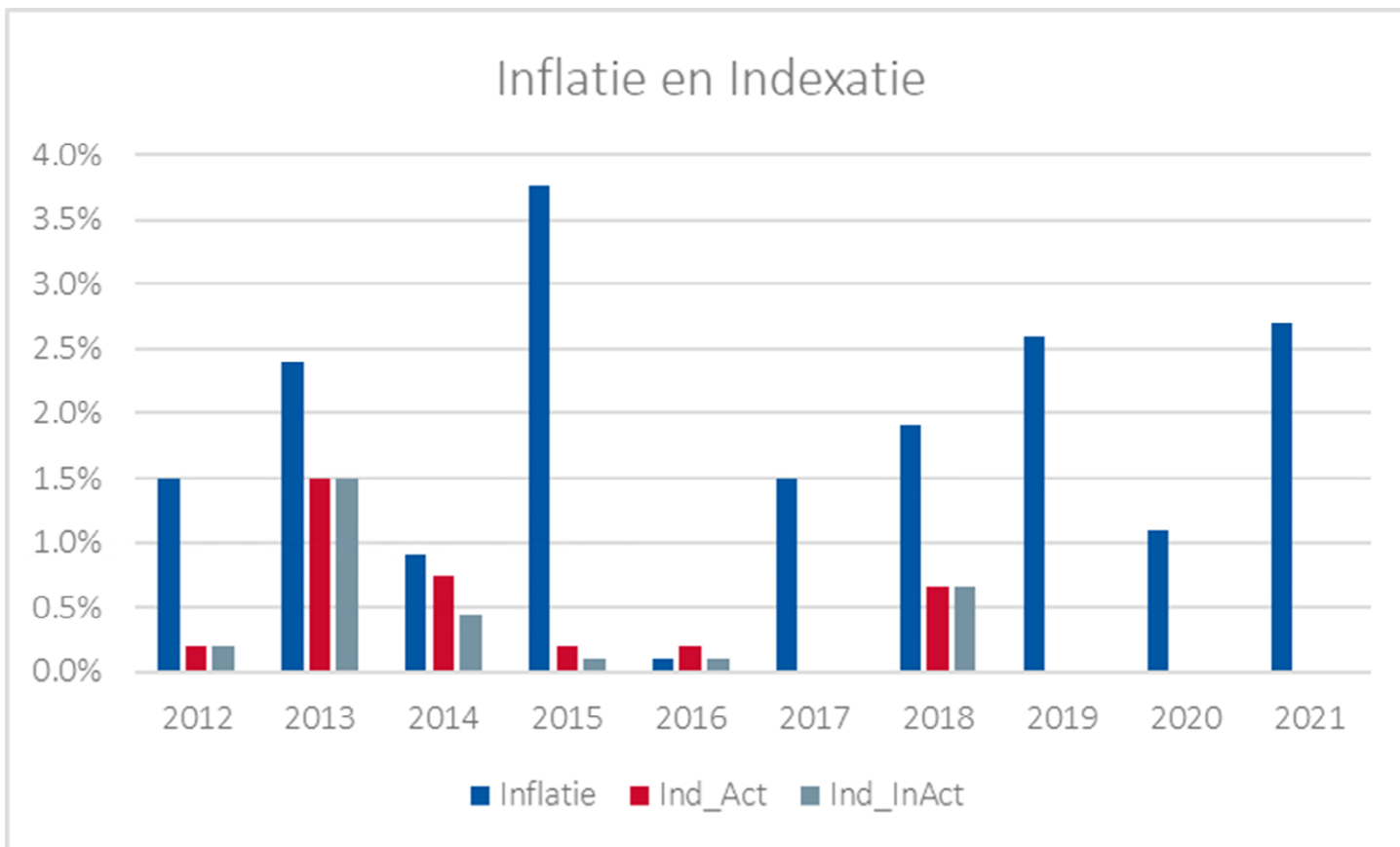
Solidariteitsreserve

- Vulregels
- Uitdeelregels

Uitkeringsfase

- Projectierendement
- Spreiden van schokken

Indexatie en prijsinflatie huidige stelsel

- Geen verlagingen op de uitkering; wel indexatieachterstand maximaal 13,6%
- Huidige stelsel meer op bescherming nominaal pensioen en minder op koopkrachtbehoud. Nieuwe stelsel net andersom
- Dus af en toe een kleine verlaging van de uitkering maar vaker een verhoging
- Onderzoek laat bijvoorbeeld zien:

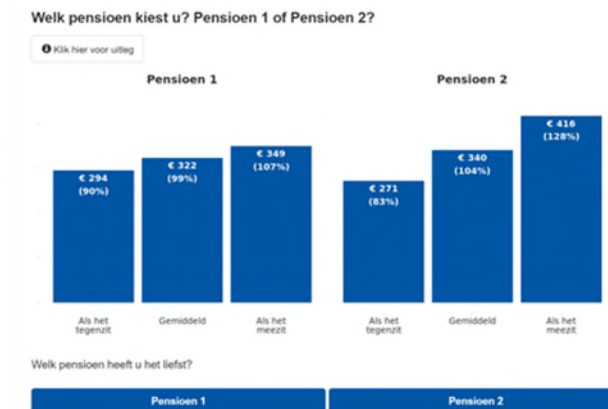
Solidaire regeling zou afgelopen jaar flinke pensioenverhoging hebben opgeleverd

- Maar voldoende rendement blijft de belangrijkste variabele voor een goed pensioen (PPF in 2021: top 5 van NL)

Wat betekent de Wet toekomst pensioenen voor jou?

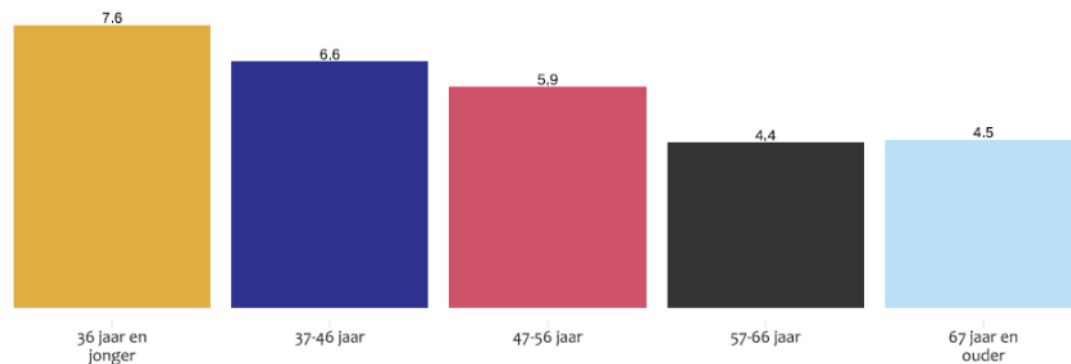
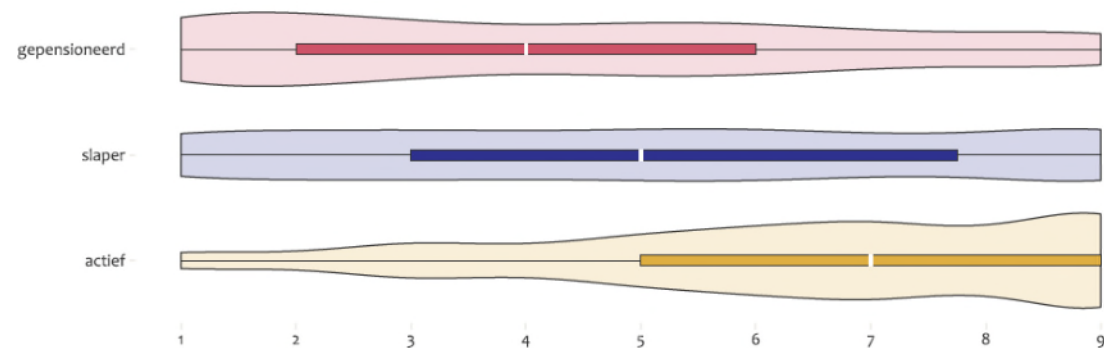
- PPF zal samen met sociale partners deze regeling komende maanden nader vormgeven. Wat zijn de belangrijkste **guiding principles** waar we ons op willen richten?
 - evenwichtigheid
 - hoog en stabiel pensioen
 - passende solidariteit
 - uitlegbaarheid
- Belangrijke stap in dit proces was het **risicopreferentieonderzoek** (onder alle actieven en gepensioneerden waarvan het fonds het emailadres heeft)
 - (Gewezen) deelnemers kunnen zich uitspreken
 - Persoonlijke situatie in hoge mate bepalend
 - En onderwerp best ingewikkeld

‘we hebben een goed pensioenstelsel; en we houden een goed pensioenstelsel’

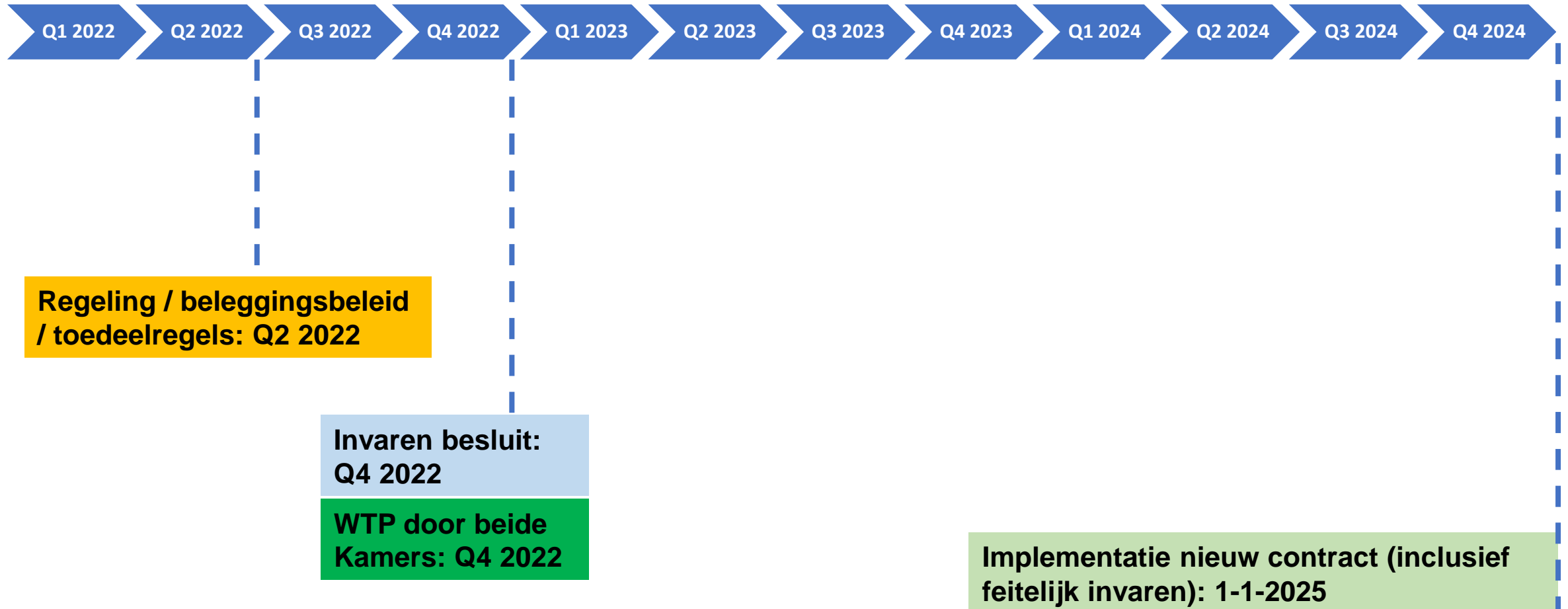

Risicopreferentie Onderzoek januari 2022: 20% deed mee!

- Hoeveel risico *wil* je nemen met je pensioengeld? (risicobereidheid)
 - Jongeren willen meer risico nemen dan ouderen
 - Gemiddelde score 5,7 tov huidige beleggingsbeleid van 5
 - Actieve deelnemers willen iets meer risico nemen en gepensioneerden willen iets minder risico nemen dan nu
- Hoeveel risico *kan* je nemen met je pensioengeld? (risicodraagvlak)
 - Deelnemers PPF APG *kunnen* relatief veel risico nemen
 - o.a. door de regelingen voor arbeidsongeschiktheid en relatief zeker arbeidspatroon / hoge te verwachten premie
- PPF neemt uitkomsten komende maanden mee bij vaststelling risicohouding en beleggingsbeleid.

Wet toekomst pensioenen: nog veel werk te verzetten

Veel vragen: Wat betekent het voor mij?

- Eerst nadere besluiten nodig
- We informeren jullie eerst procesmatig en op hoofdlijnen, maar uiteindelijk op individueel niveau